

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joi și Sâmbata.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Folia Pedagogică”

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.

Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.

Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

După încheierea congresului.

Dece zile au durat desbaterile noastre congresuale, și în ziua a deca s'era s'a încheiat sesiunea actuală a congresului.

După un interval de 2 ani s'a întrunit din nou biserica noastră cea viuă, și acum s'a întrunit la termenul normal.

Lucrările din sesiunea acesta au consolidat bazele puse de congresele din trecut, au creat unele de tot nouă, și au dat condițiunile normale pentru o desvoltare sănătoasă.

După 2 ani ne-am vădit din nou întruniți la o conlucrare comună.

Fiii acelei mame, cu aceeași limbă cu aceeași credință, cu aceeași datini, cu aceeași aspirațiuni și naționale și și bisericesci, din nou ne-am vădit adunați la o lucrare comună, și din această armonioasă conlucrare am supt puteri de viață încă pe trei ani.

Nici odată nu am simțit mai mult ca și acum sensul profund al proverbiului: În unire este puterea.

Avem o limbă, o lege, aceleași datini, aceleași obiceiuri, aceleași aspirațiuni isvorite din trecutul bisericei și al nămolului nostru.

Tote aceste ne-au dat puteri îndoit de a merge înainte pe calea progresului.

Ce tari am fi noi Românii când unele și aceleși ar fi aspirațiunile noastre și în cele bisericesci, și când inspirați de aceleași dorințe și în ale credinței, ne-am vedé toți la un loc, la o conlucrare, la o însuflețire.

Domne, Domne, când va dispăre paretel cel din mijloc al vrajbei.

Ce tari ne-am simțit noi Românii ortodoxi, când ne-am vădit la olată, când cu o gură și cu o inimă am înălțat rugăciuni de cerere și de mulțumită cătră tronul cel prea înalt de unde vine totă darea cea bună, și tot darul desevîrșit.

Lucrările congresului din sesiunea acesta în binefacerele lor se vor vedea mai târziu. Noi constatăm că desbaterile au fost la nivoul cerut de demnitatea acestei corporațiuni supreme în organismul nostru bisericesc, fie-care a contribuit cu partea cea mai bună din fiiința sa, ca afacerile noastre bisericesci să dea înainte.

Raportele consistorului nostru metropolitan ne-au dat o iconă fidelă despre afacerile bisericesci. școlare și episcopesci în provincia noastră metropolitană, și noi ocașional vom reveni, spre a pune pe credincioșii nostri în curent cu aceste importante afaceri.

Legile cele nouă bisericesci în general nu au fost chemate să promoveze binele bisericilor creștine. În cești doi ani, de când ele sunt introduse, influența lor vătămătoare s'a putut vedé până acum mai ales la căsătorii și la religiunea copiilor din căsătorii mestecate.

S'au accentuat ivirea de casuri de natură proselitistică din partea bisericei greco-catolice, și consistoriul metropolitan s'a îndrumat a erua asemenea casuri de uneltiri proselitistice, și a cere dela guvernul țerei curmarea.

Nefavorabile urmări au avut legile bisericesci în ce privesc venitele

protopresbiterilor nostri mai cu sémă în archidieceasă.

Protopresbiterilor nostri la instituirea lor li s'au asigurat venitele dela licențele pentru cununi și dela procesele matrimoniale. Din interese mai înalte bisericesci congresul din anul 1895 le-a luat aceste venit și biserica în cești 2 ani din urmă nu a fost în stare să le dea alte venit în locul acelora.

A fost deci justă înțepirea cu care s'a cerut ca biserica să desdauneze pe acești funcționari bisericesci.

În anii din urmă guvernul țerei a destinat ajutóre mai însemnate pentru biserici, în scopul de a ameliora dotațiunile servitorilor ei, până când le va putea asigura o dotațiune permanentă.

Modalitatea observată la distribuirea acestor ajutóre a însuflat seriose îngrijiri autorităților bisericesci. Fără a-și motiva seu justifică procederea guvernul țerei a esceptionat pe unii dintre aceia, pe cari autoritatea bisericăscă i-a prezentat ca vrednici de a fi ajutați.

Chestiunea acesta s'a ventilat și în ședințele congresului din sesiunea acesta, și a rămas, ca consistoriile să continue a delătura neînțelegerile și în punctul acesta.

Situațiune penibilă a creat biserică vicariul dela Oradea-mare, archimandritul Iosif Goldiș prin atitudinea sa la alegerea de deputat dietal, și prin faptul, că în decurs de aproape 2 ani de zile nu a aflat cu cale a desmînți faimele, cari le-a aruncat în sinul bisericei noastre presa maghiară prin publicarea vorbirii lui.

Chestiunea verificării seu neverificării lui s'a deslegat ea de sine prin renunțarea la acel mandat tocmai în ajunul de a-și încheia congresul ședințele sale, ea însă a provocat un vot al sinodului archieresc, care e dovada cea mai eclatantă despre sănătatea cu care sinodul nostru episcopesc ține la corectitatea și onestitatea de caracter a dignitarilor nostri bisericesci.

De ani 16 se tot lucră, ca să ajungem la un normativ uniform și în administrarea averilor bisericesci în metropolie.

Congresul din sesiunea acesta a făcut un pas înainte, a votat un regulament, l'a introdus în mod provisoriu, rămânând ca observațiunile din practica vieței să fie notate spre a servi la ameliorarea lui, la perfecționarea lui.

Măr de aur a fost în congresul din anul acesta raportul despre starea înfloritoare a fundațiunei Gozdsu.

În fruntea acestei instituțiuni de binefacere pentru biserica noastră stă o reprezentațiune, care cu ochi profetici contemplant viitoriul, și voesc să pună base unui internat, unde tinerilor nostri să li se dea adevărata creștere națională-bisericăscă.

Din analele acestei fundațiuni vedem, că s'au și luat măsurile cuviincioșe pentru înființarea unui internat, și ideea a emanat dela acei ómeni, cari s'au retras cu totul de paterenul politic, și tote puterile și le concentrează spre a realiza instituțiuni culturale în sinul poporului nostru, și cari au făcut începutul acum sunt doi ani cu

mésa studenților lipită de inima „Albinei” din Sibiu.

Vom publica pe rënd tote aceste lucrări de mare importanță, și le vom comenta spre a fi bine pricepute.

Pe lângă lucrările prezentate ca material dela consistoriul metropolitan au venit lucrări demne de totă considerațiunea și din inițiativa deputaților congresuali.

Ce a avut mai bun, mai nobil, mai cu caracter metropolia noastră, pe cei mai devotați fii ai sei i-a întrunit aici în zilele dela 1 până la 10 Octombrie a. c. spre a lua în sémă mersul afacerilor, a îndrepta unde este de îndreptat, a da îmbărbătare, unde dóră s'ar reclama o îmbărbătare, a delătura pedecile, cari se pun în calea mersului normal al afacerilor, și a da pept cu atacurile îndreptate în contra bisericăscă.

Vădându-ne întruniți în casa Domnului, în frunte cu archiereii nostri, vădând la un loc flórea clerului nostru din provincia noastră metropolitană, vădând rivna și devotamentul, cu care inteligența noastră mireană urmăresce mersul normal al afacerilor noastre bisericesci, inima ni-s'a umplut de bucurie, și numai în asemenea momente am putut pricepe semnificativele cuvinte ale Marelui metropolit Șaguna din primul congres național bisericesc, cu cari plin de încredere a pus în mâinile acestei corporațiuni sórtea bisericăscă ortodoxe române din patria noastră.

În congresul acesta mai mult ca până acum am fost toți pentru unul și unul pentru toți.

Acésta este forța noastră și de ea se vor sdrobi tote uneltirile îndreptate contra bisericăscă și contra instituțiunilor ei.

Congresul național-bisericesc.

Ședința VII.

Mercuri, 8/20 Oct.

President I. P. S. Sa metropolitul Miron Romanul.

Se cetesce protocolul ședinței de eri și se autentică.

Se prezintă: 1 cererea lui N. Sânzian din Hațeg, pentru regularea chestiunii împărțirii ajutórelor de stat pentru preoți.

2. Rugarea mai multor poporeni din tractul Dobrei pentru lămurirea unor dispoziții din Statutul org.

3. Rugarea mai multor credincioși din Macea în chestia întregirii parohiei de acolo.

Se dau comisiei petiționare.

Se fac următoarele propuneri:

1. Propunerile deputatului Dr. Nestor Oprean:

a) Având în vedere, că în sensul art. de lege IX din anul 1868 toți românii de religiunea gr.-or. din Ungaria și Transilvania, aparțin metropoliei gr.-or. române;

considerând, că comunele așa numite mixte consideră stau și au stat sub jurisdicțiunea unor Eparchii gr.-or. sërbe, până la efectuarea faptică a despărțirii averilor preținse comune;

considerând, că tote aceste comune bisericesci deci vor avé pe basa legii să iee parte activă la viața noastră bisericăscă prin participare la alegerile sinodale și congresuale;

considerând mai departe, că mărutul congr. pe basa Statutului organic §. 148 din anul 1895 a făcut împărțirea cercurilor electorale pentru alegerile congresuale; că acésta împărțire a intrat deja în vigóre cu putere de lege — și alegerile numai pe baza acesteia se pot face legalmente;

luând însă în considerare, că la facerea acestei împărțiri s'au trecut cu vederea comunele mixte; din care unele au ajuns deja sub jurisdicțiunea metropoliei noastre; ér' altele încă o să între cât de curând:

Propun aducerea concludului:

Congresul îndrumă Consistoriul Metropolitan, ca la proxima sesiune congresuală să aducă înaintea Congresului un proiect de supliment la arondarea cercurilor electorale pentru alegerile congresuale, care se cuprindă împărțirea comunelor mixte în cercurile electorale deja create, și si până va fi Congresul în poziția a decide asupra numitului supliment, acesta să se aplice provisor la eventualele alegeri.

Se dá comisiei organizatóre.

b) Subsemnatul 'mi iau voie a face următórea propunere: Cu privire la aceea, ca metropolia gr.-or. sërba din Carloveț a făcut contra-actiune în procesele de despărțire hierarchică intentate de comunele noastre bisericesci pentru petrinse restanții de contribuire la speșele congresuale din Carloveț; a fost însă respinsă cu contra acțiunea;

considerând, că după încheierea proceselor de despărțire hierarchică a comunelor noastre bisericesci: Fenlac, Sânmiclașul-mare și Șarafola, ierarhia gr.-or. sërba la finea anului 1896 a făcut arunc de aproape fl. 2000 titulo restanții la speșele congresuale din Carloveț pe credincioșii nostri din comuna bisericăscă Șarafola, și încassarea numitei sume a pus'o în curgere pe cale execuțională administrativă;

considerând, ca ierarhia sërba nu va pregeta a face tot acelaș lucru și în celelalte comune mixte, decă va avea succes la Șarafola;

considerând, că prin urmare aici nu este vorba numai de interese private a unei comune, ci a tuturor comunelor mixte, cari în modul acesta pot suferi daune de mii de fl.;

considerând, că aruncul acesta se face după definitiva despărțire hierarchică, deci când românii gr.-or. nu mai aparțin de fel hierarchiei sërbe;

considerând, că după lege ori ce corporațiune autonomică numai asupra membrilor sei pôte aruncă contribuiți spre acoperirea speșelor administrațiunei autonome; ér' nu și asupra acelora, cari nu mai aparțin respectivei corporațiuni;

având în vedere deci, că deciderea întrebării că ore îndatorăși sunt românii gr.-or. din comunele mixte să contribue la speșele Congresului din Carloveț — nu pôte să cadă în competența forului administrativ a unui seu altui comitat din țără, ci în a ministeriului regesc —

și considerând în fine, că la deciderea acestei cauze este lipsă se fie ascultată și Metropolia noastră,

Congresul enunță:

Metropolia noastră adresază Înaltului regim regnicolar o notă referitoare la aruncul făcut de ierarhia gr.-or. sërba asupra credincioșilor comunei gr.-or. române din Șarafola cu observarea, că chestiunea fiind de natură principială și nu locală, și fiind-că din partea metropoliei noastre nu se recunósce dreptul ierarhie sërbe de a face arunc și asupra credincioșilor gr.-or. români; să se țină în suspens executarea decisiilor comitatense și să

se dea și metropoliei noastre ocaziune ași motiva contestarea dreptului ierarhiei sârbe.

Cu executarea de urgență a acestui conclud se încredințează Ex. Sa dl Metropolit.

Se dă comisiei organizatoare.

2. Propunerile deputatului Ioan Sêrbu:

a) Având în vedere, că anul viitor întrăgă monarhia sârbăză iubilul de 50 ani dela intrarea în domnie a Maiestății Sale, prea bunului nostru Impărat și rege Francisc Iosif I.

Având în vedere, că biserica ortodoxă română are a-și mulțami autonomia și totă viața sa constituțională atât nemuritorului ei arhieru și Metropolit Andreiu Baron de Șaguna, cât și nemărginitei grații a Maiestății Sale, îmi iau libertatea a propune: Congregațional bisericesc se decide, ca în anul viitor la timp potrivit o adresă omagială să fie prezentată Maiestății Sale în numele credincioșilor bisericeii noastre ortodoxe române, printr-o deputațiune, care se va alege acum imediat.

Se dă comisiei organizatoare.

b) Având în vedere, că mai ales în urma legilor politico-bisericesci ale stăpânirii noastre lumesci a început pe ici pe colo și între credincioșii bisericeii noastre a slăbi simțul religios.

Luând în considerare înfrumusețarea bine-făcătoare și moralizatoare pe care a exercitat-o în toate timpurile predicele și citirea cărților bune asupra sufletului omenesc; îmi iau libertatea a propune, Măritul congres să decidă:

1. Prea Sântiții nostri arhieriei să invite preoțimea parochială, ca cel puțin de 2—3 ori pe an să țină predice potrivite pricoperii poporului și stărilor locale.

2. Venerabilele consistore să provoce comitetele parochiale, ca în bugetele anuale să destineze o sumă cât de mică, d. e. câte 10 fl pentru cumpărarea de cărți bune, bisericesci și lumesci, ca tendințe morale, pe care să le pună la dispoziția tuturor credincioșilor, împlinind astfel cu încetul punctul 17 din §. 23 al statutului organic.

Se dă comisiei bisericesci.

c) Având în vedere, că „regulamentul pentru parochii” votat de congresul nostru național bisericesc în 13/25 Octombrie 1878 s'a îngrijit de fixarea minimului, respective de ameliorarea dotațiunii preoțesci numai în acele parochii, cari vor deveni vacante, prin urmare de o ameliorare succesivă și în multe locuri în timp foarte îndepărtat;

având mai departe în vedere, că față de tendința guvernului țării noastre, de a întregi venitele sigure preoțesci la suma de 600 fl., bă față de ajutorarea faptică a unor preoți chiar direct fără mijlocirea arhieriei lor Rostri, o ameliorare generală devine urgentă în interesul autonomiei noastre bisericesci, îmi iau libertatea a propune următorul supplement și amandament la Regulamentul pentru parochii din a. 1878.

Lăsând în general dispozițiile disului regulament neatinse, congresul decide:

I. §. 1. (ad. §. 9). Fiecare preot trebuie să aibă dela parochia sa un venit sigur de cel puțin 600 fl. Celelalte hotărâri ale §. 9. din 1878 se păstrează, punându-se numai 600 fl. în loc de 400. În înțelesul acesta se elimină punctul c.) din §. 13 și 14 rămânând numai două clase de parochii.

§. 2. (ad. §. 13.) Intre venitele sigure se socotesc: a., salariul în număraiu, b., venitele după sesiunea parochială, c., venitele din taxe stolare dela botezuri și înmormântări. — Pentru fixarea venitului de sub b) și c., se ia media venitelor celor cinci ani din urmă.

§. 3. Parochiile, cari n'au sesiuni parochiale, seu unde taxe stolare nu sunt în us, precum și acelea, cari ar voi a le scote acum din us, vor plăti restul, respective suma întrăgă în chip de salariu.

II. §. 4. Salariul cese va plăti preotului în bani, se câștigă parte pe calea aruncului, parte din venitele eventualelor fundațiuni bisericesci.

§. 5. Pentru repartitia de arunc, comunele bisericesci vor observa următoarea normă:

a) O a treia parte din suma ce e a se câștiga în acest chip, se va repartisa pe familii, adică pe parochienii de sine stătători.

b) O a treia parte se va repartisa pe suflute.

c) O a treia parte se va repartisa după darea directă către stat.

III. §. 6. Dispozițiile aceste întră în vigore cu 1 Ian. 1899.

§. 7. Ca executarea la timp să nu întâmpine pedeci, Ven. Consistore vor avisa oficiile și comitetele par., ca să-și compună și așternă spre aprobare preliminarele pe a. 1899 cel mult până la finea lui Iulie 1898.

§. 8. În comunele, cari nu-și vor fi făcut datoria la timpul fixat, din cauza de greutate ce s'ar ivi, va merge protopopul ca să prezideze sinodele, ce vor avea să aprobe preliminarele, făcând înștiințare timpurie despre sosirea sa, ca pregătirea preliminarilor de comitete, și anunțarea sinodului cu 8 zile înainte să nu lipsescă.

E de dorit, ca unde numai pôte, deputatul mirean congresual al cercului, să însoțească pe protopop.

Se dă comisiei organizatoare.

Propunerea deputatului Dr. I. Șenchea:

Se decide, ca rapoartele generale ale ale Ven. Consistoriu metr., cari se înaintăză congresului naț. bis., să se tipărescă și distribuie membrilor congresuali deodată cu convocatorul.

Se dă comisiei organizatoare.

Propunerea deputatului Tr. Barzu:

Considerând, că în suportarea cheltuielilor deputaților congresuali după modalitatea de până acum este disproporțiune;

Considerând, că este necesitate de a se asigura în mod echitabil acoperirea acestor cheltuieli ceea ce s'ar pute face cu deosebire înființându-se un fond special spre acest scop, propun:

Ven. Consistor metr. să însărcineze să prezinte un proiect proximalui congres:

1. în privința solvării din cassa metr. a cheltuielilor deputaților cong. și respective în privința adrepartării acestor cheltuieli în mod mai echitabil pe singuraticile diecese;

2. în privința înființării unui fond pentru acoperirea cheltuielilor deputaților congresuali.

Se dă comisiei financiare.

Ex. Metropolitul simțindu-se obosit, predă presiul P. S. Sale episcopului Meșianu.

La ordinea zilei raportul comisiei bisericesci. Raportul P. Rotariu referă asupra propunerii deputatului V. Mangra, de a se înainta un memoriu la tron, pentru abrogarea legilor politice-bisericesci.

Comisia propune: considerând că concludul congr. 85/95 are alt înțeles, nu pe cel cuprins de dl. propunător; considerând că actualul congres într-o ședință premergătoare a luat deja conclud cu privire la controlarea efectului ce-l vor produce legile politice-bis. pe teritoriul metropoliei noastre, care conclud va procura congresului date concrete;

considerând, că n'ar fi la loc a prejudeca acū concludul, ce congresul va avea să-l aducă după adunarea datelor concrete și în conformitate cu împrejurările de atunci, — congresul trece la ordinea zilei peste propunerea făcută de deputatul V. Mangra.

V. Mangra: Preved, că propunerea comisiei va întruni majoritate de voturi. Cu toate acestea, ca propunător îmi susțin dreptul de a-mi apăra și motiva propunerea. Nu este exact ceea ce dl raportor al comisiei afirmă, că propunerea făcută de mine, prin care m'am provocat la concludul congresual 85/95 n'ar fi în consonanță cu acel conclud. Că s'a adus un conclud în afacerea aceasta în o ședință anterioară, — pe noi cu toate acestea nu ne împedecă nimic de a lua pași pentru scoterea din vigore a legilor politice-bisericesci. Că s'au luat măsuri pentru constatarea efectelor acestor legi, încă nu s'a sanāt rēul. E vorba de a abroga acele legi, cari sunt în vorul relelor, după vederile noastre. Din partea noastră ar fi un act de retragere, de recunoscere prin tăcere a îndreptă-

țirii acestor legi, dacă n'am reclama în contra lor. Dreptul de a protesta, de a ne apăra contra lor nu ni-l contestă nici chiar legea statului. Cu vreme și fără vreme — după dusa apostolului, — trebuie să lucrăm în împotriva lor. Congresul nostru are destule motive de a se pronunța contra acestor legi. În toamă cum au avut și celelalte confesiuni din țară. Secta nazarenismului ireligiozitatea, corupțiunea, neconfesionalitatea — nu sunt destule motive pentru congres? Pôte că vor fi și de aceia, cari sunt împăcați cu această stare de lucruri. Eu nu mă voi împăca cu ele. Dacă ținem la curățenia, religiozitatea, moralitatea bisericeii, trebuie să cerem abrogarea lor. E datoria bisericeii, din considerația marilor interese ce le are și a misiunii sale, să pășască contra legilor politice bisericesci. Propunerea mea e făcută în cadrul legilor țării, în cadrul constituției statului.

În concludul congr. 85 din anul 1895 se dăce apriat, că biserica nu va înceta de a lucra pentru scoterea din vigore a legilor nouă de stat. Și biserica de atunci nici un pas n'a făcut în direcția aceasta. Rog să mi-se primescă propunerea.

Excelența Sa Metropolitul, la observarea dlui Mangra, că până acum nu s'a făcut nimic pentru scoterea din vigore a legilor politice bisericesci, că nu s'a protestat contra lor, accentuează, că biserica nu va înceta a conlucra la scoterea acestor legi din vigore, atunci, când va fi timpul potrivit. A protesta contra legilor sancționate de Maj. Sa, nu este iertat.

V. Mangra. Am vorbit de memoriu, nu de protest.

P. Truța. E pentru propunerea comisiei. Stăm în fața unor legi de stat. Pentru revocarea lor nu e timpul potrivit. Trebuie să așteptăm vreme mai oportune. Nici în privința modului executării propunerii nu e de acord cu dl Mangra.

Referentul Rotariu: Motivele dlui Mangra provin din o confuzie de idei. Propunerea d-sale constituie o acțiune, care ar trebui să o începă congresul. Prin conclud. 85 din sesiunea trecută ne-am angajat la aceasta. Să așteptăm timpul potrivit.

Punându-se la vot, propunerea comisiei s'a primit.

Aceeași comisie prin același raportor referă tot asupra unei propuneri a deputatului Mangra, ca congresul să se pronunțe asupra naturei și modului de distribuie a ajutoarelor de stat.

Comisia propune: considerând, că după informațiile date comisiei, consistoriul nostru metropolitan deja s'a ocupat cu această chestiune, care este acolo pendentă, congresul transpune această propunere consistoriului metropolitan.

V. Mangra: Am prevădut, că va fi acesta sôrtea propunerii mele, îndată ce s'a dat comisiei bisericesci, pentru că acolo sunt persoane interesate în chestia ajutoarelor de stat. Chestiunea e de urgență, și nu suferă amânare. Biserica trebuie să ia poziție de apărare, îndată ce chestiunea s'a pus pe principiul de a se paralisa dreptul ei autonom prin modul de împărțire a ajutoarelor bănesci pe sēma preoților. Istoricul afacerii îl scinu cu toții. Au venit la adresa consistoriilor noastre câte 7000 fl. dela ministru, sub titlul de ajutoare, pentru împărțire între preoți. Dar cu restricțiuni în ce privesc persoanele ce ar fi a se beneficia din ele. Sciu, că P. S. Sa dela Arad a propus pe unii, și ministru a designat pe alții. Nu e jignit prin această dreptul autonom al bisericeii noastre, a persoanelor puse în fruntea ei? — În fața casurilor concrete află M. congres de bine a trece la ordinea zilei, a trăgăna afacerea, și a nu decide acum asupra ei, și a nu protesta în contra ingerențelor incompetente a gu-

vernului în autonomia bisericeii noastre? Rog să primiți propunerea mea și să o rezolvați aci în ședința prezentă. Nu sciu când ne va fi cu puțință să ne întrunim, peste 2 seu peste 3 ani. Chestiunea e de urgență și de importanță mare. Ajutoarele acele sunt mijloc de căpătuială, de aservire a preoțimei bisericeii noastre.

Excelența Sa Metropolitul este convins că nimenea nu se află nu numai în sinul congresului, ci în sinul întregii bisericeii, care să fie mulțamit cu modalitatea împărțirii ajutoarelor de stat. Ați înse nu ne rămâne alta, decât seu să primim ajutoarii așa cum ni se dă, seu să renunțăm la el. Afacerea a ajuns în consistoriul metropolitan, care acum se ocupă cu ea. În meritul afacerii până acum n'a putut face nici un demers. Constată, că propunerea dlui deputat Mangra nu indică modalitatea, cum ar fi a se regula afacerea, și dacă s'ar primi, ar trebui să se dea încă odată unei comisiei, care să ne vină cu o propunere. — E mulțamit cu propunerea comisiei.

P. Cosma deși este convins că consistoriul metropolitan va face tot posibilul, ca interesele economice ale bisericeii noastre să fie respectate, doresce, ca chestiunea să fie desbătută aici în congres din toate punctele de vedere, pentru ca atât consistoriul metropolitan, cât și guvernul să cunoască încă de acum, cari snt vederile membrilor congresului în această chestiune. Despre ajutor dăce, că acesta este calul troian, prin care inimiile înceacă să intre în cetate, în autonomia bisericeii, prin omienii nostri. Analog cu acest ajutor a fost și ajutorul dat în arhidieceasă, cunoscut sub numele: „mila împărătească”. Nici acesta nu se împărția în deplină consonanță cu interesele economice ale bisericeii, deși îl împărția consistoriul pentru că dela început chiar erau legate mâinile consistoriului de unele restricțiuni, dar guvernul constituțional nu s'a mulțamit numai cu acele restricțiuni, ci a venit cu un alt rescript, prin care i se lăsa consistoriului numai dreptul de propunere, dar ministrul nu este obligat a considera propunerile făcute de Consistoriu, er distribuie între preoți o face prin organele sale politice, prin ce ajutoarii de stat s'a devalvat la un fond de cortesia politică. Sinodul arhidieceșan în fine după repetite remonstrări zădarnice a declarat, că ajutorul în asemenea împrejurări nu l'consideră de un ajutor dat bisericeii și așa s'a ajuns, că biserica nu-l mai capătă. Ce se face cu el, nu scim, în bugetul țării însă el figurează și acum. — Legile bisericesci au micșorat venitele preoților, cărora guvernul le dă în schimb o recompensă, care se urcă din an în an. Acesta o face mai ales în considerare față de protestanți. Bisericeilor protestante însă li-s'a făcut concesiunea, ca și din ajutoarii de stat se formeze fonduri, și și dotațiunea actuală o pot distribui ele după plac.

Dacă și noi o vom căpăta sub asemenea condițiuni. bine! măsuri excepționale însă să nu primim. Eu individual, deja de acum aș declara, că în condițiunile actuale nu primesc dotațiunea, dar fiindcă lucrul încă nu este matur de a recurge la ultima ratio, primesc propunerea comisiei.

N. Manegufiu: Crede, că nu e nimeni în congres, care să nu fie de acord cu vederile dlui Mangra, că micul ajutoriu, ce l' dă guvernul preoțimei noastre, e un mijloc de căpătuială, un mijloc de a produce destrăbălare în sinul bisericeii; nu e nimeni, care să nu fie pătruns de datoria, de a nu primi acel ajutor în forma, în care ni se dă din partea statului; nimeni care să nu observe primejdia, ce acel ajutor învâlvă pentru autonomia noastră. De-ore-ce înse dl Mangra n'a făcut propunere concretă, ci a cerut numai, ca congresul să se pronunțe în cauză; — pentru a preveni inconvenientul de a

se da chestia din nou spre studiere, și astfel să ajungă a face un nou în-cungiur pe la comisii, — propun următorul amandament: rămânând și pe anul curent fără rezultat protestele episcopatului nostru în contra feliului de districte adoptat de guvern, renunță la acel ajutor.

R. *Ciorogariu*: A observat, că peste chestiuni de importanță s'a trecut la ordinea zilei, și chestii de mai puțin interes au fost mai temeinic desbătute. Ar dori ca pentru viitor să se reguleze, cari sunt chestiuni principale și principiale în congres, și cari sunt de ordine mai secundară.

Chestia ajutoarelor de stat la noi e chestie veche, și e o analogie dela „Kulturkampf“-ul din Germania. Si acolo s'a început cu detragerea venitelor preoțesci; s'au dat apoi rebonificări, firesce, cu intenții viitoare. Și biserica din Germania a renunțat la ajutoare. Noi, în fața tendențelor primejdioase deasemenea ar trebui să avem bărbăția, de a nu permite guvernului să ne remunereze preoții după măsura sa calificatoare. Să enunțăm aici, că preotul, eare va primi ajutoriu fără învoirea episcopului său, să fie destituit.

Ig. *Papp*: chestia are două părți: primirea și neprimirea ajutoriului între condițiile cum se asamnă dela guvern, și împărțirea aceluia ajutoriu între cei avisați.

Relativ la împărțire, comisiunea nu s'a aflat competentă a se pronunța, pentru-că împărțirea cade în dreptul fiecărui episcop. S'a ocupat însă comisia cu partea primă, adică cu întrebarea primirii și neprimirii, și tocmai pe baza informațiilor ce le are, că afacerea este pendentă la V. consistoriu metropolitan, n'a putut face altă propunere, decât cea făcută, adică propunerea dlui Mangra să se transpună cons. metropolitan, care a cerut, și în parte a și primit dela eparchii rapoarte despre procedura guvernului, în cari rapoarte se expun gravaminele contra ingerinței guvernului la asemnarea ajutoriului, și special se arată modul ingerinței guvernului, care dis-cualifică pe unii și pe alții dintre cei prezentați de eparchii, și le denegă ajutoriu.

Expune apoi istoricul, cum s'a început și desvoltat afacerea. Guvernul adevă, înainte de votarea, sancționarea și introducerea legilor cunoscute politico bisericesci a cerut dela eparchii conspectul dotațiunei anuale a tuturor parochilor. Nici o eparchie n'a așternut conspectul înainte de a fi supus în-trebarea deliberării V. cons. metropolitan. Pe baza concludului aceluia V. consistoriu însă au așternut conspectul cu expresa declarare, că ajutoriu ce guvernul intenționează a-l da, biserica ortodoxă română numai așa e aplicată a-l primi, decât acela se va pune în sumă generală la dispoziția autorității bisericesci, chemate a-și regula în mod autonom dotațiunea preoției sale. Guvernul a arătat apoi, că din suma luată din bugetul statului pe anul 1895 voiesce să împărțească și preoției gr.-or. române, și a cerut dela eparchii a i se arăta, cari sunt preoții cei mai avisați la ajutoriu, cu expunerea oficiilor de dare pe calea cărora să împartă însuși ajutoriu.

Eparchia Aradului a protestat contra unei asemenea ingerințe a guvernului de a împărți însuși ajutoriu, și cu provocarea la reprezentarea sa anterioară, a denegat așternerea propunerii, cerând, ca cuota ce compete diecesei Aradului să o trimită la adresa autorității diecesane în sumă generală.

Guvernul declarând că nu voiesce vătămarea autonomiei bisericesci, a reces dela intențiunea de a împărți însuși ajutoriu, a cerut totuși conspectul preoților avisați la ajutoriu, pentru-că dăce guvernul care dă ajutoriu, ar avea drept să seie și prealabil, cui se va împărți acel ajutoriu.

Și după-ce guvernul a declarat că banii îi va trimite autorității diecesane, i-s'a prezentat conspectul, a și urmat ajutoriu pentru 1895, dar dintre cei propuși guvernul a excepționat pe mai mulți, și dintre protopopi și dintre preoți.

Consistoriu a remonstat din nou contra excepționării, și guvernul și-a retras excepțiunea față de unii, dar nu față de toți, pentru-că dăce, că din punct de vedere al controlului, ce-i compete, nu poate admite, ca ajutoriu să se împartă între indiviți, asupra cărora are scrupule temeinate.

Asemenea s'a urmat cu ajutoriu pentru anul 1896. Atunci erau și s'au excepționat unii dintre cei propuși, dar mai puțini decât înainte.

Aceste gravamine fiind arătate cons. metropolitan cu date positive, și astfel fiind chestiunea pendentă la cons. metropolitan, ca cea chemată în linia a doua a protesta contra ingerinței guvernului. — aderă la propunerea comisiunii.

Dr. P. *Span* consideră afacerea de o importanță mare. — Prin feliul împărțirii ajutoarelor dela stăpânire, demoralizarea, destrăbălarea a începe să se lătească între preoții bisericii noastre. Și decât nu-i vom pune stavilă, destrăbălarea va fi neînălăturabil. — Să nu trăgăm afacerea ci să o hotărâm aici. E de demnitatea congresului, să enunțe aici, că nu primim micul ajutoriu sub condițiile, pe lângă cari ni se oferă. Să primim amandamentul lui Manegut.

Ex. *Metropolitul* nu împărtășește ideea de a se decide chestiunea direct din congres, fără de a lua întâiu informații dela organul executiv, care se ocupă cu afacerea. Acesta ar fi o desconsiderare a organului subaltern. S'ar porni în forma aceasta de sus în jos și acesta ar produce destrăbălare. E de părerea să se dea curs normal afacerii, care acum a ajuns la consistoriu metropolitan; să se aștepte votul acestui for.

N. *Zigra*: Ingrijirile ne sunt baze. E clar, că atitudinea guvernului în chestia împărțirii ajutoarelor pe sēma preoției noastre e o alterare a autonomiei biserice. Consistoriu metr. s'a ocupat intensiv cu afacerea. E de părerea, să se ceară votul lui.

Deputatul I. *Papp* îi observă, că ministrul n'a dis: împărțiți ajutoarele, ci a trimis banii consistoriilor; dar a cerut lista preoților destinați a fi ajutamați. Va să dăce, el vine în chipul unui sinod episcopesc, și cualifică respective disqualifică pe preoți. Aceasta e un pas incompetent. vătămarea dreptului autonom al biserice, garantat prin lege. Crede, că afacerea s'ar putea accelera. Face amandamentul; Să însărcineze consistoriu metr., a prezenta raport în chestiune încă în sesiunea actuală.

A. *Mocsonyi*: Din toate părțile s'a recunoscut marea importanță a chestiunei. Toți au dat expresie neîndes-tulării lor asupra modului, cum s'a practicat împărțirea ajutoriului din partea guvernului. Toți au constatat, că prin acel fel de împărțire a ajutoriului se vătămă autonomia biserice noastre. În privința aceasta nu există între noi nici o diferență de păreri. Intrebarea nu e: ce cugetăm noi, pe lângă cari principii ne ținem noi, ci: se poate decide cauza așa incidental, exabrupto, fără pregătirile prealabile necesare?

Eu am onorea de a face parte din consistoriu metropolitan și din sinodul eparchial din Caransebeș. Sinodul din Caransebeș ocupându se cu chestiunea aceasta, a hotărât, să se sub-sterne prin cons. metropolitan congre-tul. În consistoriu metr. pertractăm în chestiune; dar nu numai din incidentul acesta. Membrii consist. metropolitan au constatat unanim, că afacerea n'a ajuns încă în acel stadiu, ca să se pōtă substerne congresului. În consistoriu am avut motive, din cari am aflat de lipsă să continuăm

pertractările cu guvernul; vă spun drept, nu am speranță că vom ajunge la rezultat cu el, dar nici aceea n'o putem preface, că e imposibil să ne înțelegem cu el. Nu ar fi demn de autoritatea noastră ca congres, să venim, și cu un conclud să resturnăm, ce cu multă prudență am făcut și acum. Ore sunt nemulțumiri în stare, să suplinim ajutoriu de stat? Avem lipsă de ajutoriu; — dar autonomia nu-i omjerfi-o pentru el. Trebuie să cumpănim chestia din ambele părți. Să nu aducem hotărâre în pripă, în ruptul capului. Excelența Sa a binevoit a ne îndel-ga de conclud. Dacă noi vom respinge ajutoriu, ce vom face cu preoții, cari cu toate acestea îl vor primi? Nu va fi atunci mai mare destrăbălarea, când mulțime de preoți și contra concludul cong. vor primi ajutor dela stat? Am credința, că în urma unui astfel de conclud preoțimea noastră nu va primi ajutoriu dela stat, n'avem însă garanță, că această în adevăr așa se va întâmpla și nu altcum. Consistoriu metropolitan va veni și cu măsuri contra preoților cari vor primi ajutoare cu ocolirea autorităților bisericesci. Noi nu putem să aducem așa în pripă un conclud, care pōtă să aibă consecințe dezastrușe. Vă rog să primiți propunerea comisiei fără vre-un adaus.

V. *Damian*: E de părerea să se hotărască în afacere din congres și în chipul acesta să se dea directivă consistoriului metr., prin ce s'ar accelera rezolvirea afacerii. Ajutoriu de stat în principiu avem să-l primim, căci eu am convingerea că suntem îndreptățiți la el, fiind o recompensă, un equivalent al venitelor perdute. Suntem în contra feliului împărțirii ajutoriului, dar de renunțat nu renunțăm la el. — Face următor-a propunere:

Atât din considerațiuni autonome bisericesci, cât și din motive de echitate, congresul enunță: După-ce ajutoriu de stat din chestiune stă în mare disproporție cu numărul preoților îndreptățiți a fi împărțiți din el, consistoriu metr. prin o reprezentațiune către guvern să-l reclame pentru fondurile de ajutorare existente pentru preoțimea din întreaga metropoliă.

Ex. *metropolitul* observă, că ajutoriu de stat nu este un equivalent, un fel de despăgubire pentru preoți, în schimbul perderilor îndurate în urma legilor nouă. E adevărat, că predecesorul actualului ministru president într-un moment a declarat că ajutoriu acesta ar fi o desdaunare, dar în momentul următor a grăbit să-și revocă declarația. E ministru de resort actual a declarat pe față, că ajutoriu ce se dă preoților nu e desdaunare, ci un fel de competență, un ajutor asigurat preoților prin art. de lege XX. din 1848.

I. de *Preda*: Dl. Mangra a făcut o propunere neconcretă. Propunerea aceasta seamănă cu o pētră pe care o aruncă cineva într'un lac, numai cu scopul, ca să vadă, ce valuri va produce. — Ajutoriu de stat compete preoților nostri. Noi nu putem să renunțăm la lupta pentru acquirarea acestui ajutoriu, care e avutul nostru. Nu mai atunci vom renunța la el, când ne vom fi convins, că toate stăruințele noastre sunt zadărnice întru delăturarea pedecilor dăunose ce ni se impun din partea guvernului. E pentru propunerea comisiunii.

T. *Barzu* face propunerea: Congresul așteptă dela Preasfinții arhieriei, consistoriile diecesane și cel metropolitan, ca și pe viitor să stăruie, ca în privința distribuirii ajutoarelor de stat ce se dau pe sēma preoției noastre, să lucre în direcțiunea salvării autonomiei biserice noastre, și la cas de lipsă, să iee măsuri pentru paralizarea efectului dezastruș a modului de împărțire a ajutoriului de stat, cum s'a practizat din partea înaltului guvern.

P. *Truța* combate propunerea lui Barzu și se alătură întru toate motive-lor dlui Mocsonyi.

G. *Ardelean*. Are să mulțămescă dlui Mangra, că a adus chestiunea înaintea congresului. Chestia e de importanță gravă. E de acord cu vederile dlui Mocsonyi. — Tōte bisericile chiar și cea catolică a declarat că sub condițiile în cari se dă, nu primesce ajutoriu de stat, ci renunță la el. Și nici noi nu vom putea face altcum — la timpul său. Să așteptăm însă părerea consistoriului metr.

V. *Mangra*: Intre alte obiecțiuni ce mi se fac, e și aceea, că am făcut propunere neconcretă. Chestiunea e atât de gingașă, că eu nu puteam să dau elemente de judecată congresului. Nu știu în ce stadiu e afacerea la consistoriu metr. Propunerea am făcut-o, pentru-că consistoriu metr. a retăcut înaintea noastră starea afacerii. Eu decât făceam propunere concretă, trebuia să dau reprobă consistoriului. De doi ani de zile ajutoarele se împart. Congresul trebuie să se pronunțe în afacere. Consistoriu metr. trebuia să ceară de timpuriu informații dela eparchii în afacerea aceasta, ce învōlvă consecințe grave pentru biserică. Își susține propunerea cu amendamentul lui Zigre.

N. *Manegut* a purces dela presupunerea, că anii 1895, 1896 și 1897 sunt o vreme suficientă, pentru-ca chestia să se pōtă deslega. — Recede dela propunerea sa, decât se primesce a deputatului Zigre.

N. *Zigra* constată, că nu cere dela consistoriu metr. ceva imposibil. Întrunirea se pōtă face în ori-care moment. Să vină apoi consistoriu metr., să ne spună în ce stadiu e afacerea, să avem basă, pentru a putea purcede mai departe.

P. *Rotariu*. Respinge bănuiala, că vre-un membru al comisiei ar fi interesat în chestia împărțirii ajutoarelor. E de părerea, să nu se hotărască în chestie, până când consistoriu metr. nu va fi terminat cercetările sale. Recomandă spre primire propunerea comisiei.

Ep. *Meșianu* crede a fi cu nepuțință întrunirea consistoriului metropolitan, din pricina că nu sunt toți membrii cons. de față, nefiind toți membrii consistoriali și deputați congresuali. — De altă parte consistoriu metropolitan nu pōtă să aducă nici o hotărâre în cauză din pricina, că nu i-au sosit datele dela toate consistoriile eparchiale.

Deputații Manegut și Barzu își retrag propunerile.

Punându-se la vot, propunerea comisiei se primesce, fără amandament.

Aceeaș comisie prin acelaș raport referă asupra propunerii deputatului Dr. E. Cristea, pentru regularea prin sinodul episcopesc a chestiunii portului preosesc.

Comisia propune: Congresul transpune propunerea pe calea consistoriului metr. Sântului sinod eppesc cu rugarea, să binevoască a lua măsurile necesare pentru regularea și introducerea uniformității în portul preoțimii din metropoliă.

P. *Cosma* propune, ér congresul se învoiesce, că atributul „sânt“ să se omită, și să se dică simplamente sinod.

Propunerea comisiunii se primesce.

Aceeaș comisie prin acelaș raport referă asupra propunerii deputatului Dr. P. Span, ca în 16 Iunie, 1898, ziua reposării lui Șaguna, să se facă o serbare bis. în întreaga metropoliă.

Comisia, considerând că meritele și virtuțile bis. școlare ale metr. Șaguna constituiesc un neperit isvor de pietate pentru totă suflarea românească din metropoliă, — propune:

Consistoriu metr. să însărcineze a lua la timp potrivit măsurile de lipsă, ca ziua morții neuitatului arhieru, în anul 1898 să se jlescă în fiecare comună bis. din metropoliă astfel, că în cazul decât ziua de 16/28 Iunie 1898 va cădea în zi de Duminecă sau sâmbătă: în aceeași zi, la din contră în proxima zi de Duminecă sau sâmbătă, să se țină în fiecare biserică parastas cu totă solemnitatea piosă,

avându-se credincioșii despre acesta cu 8 zile înainte; se se rostescă predici bine potrivite — eventual pregătite anume din partea dnlor episcopi și distribuite spre citire — despre datele vieții, meritele și virtuțile adormitului arhieru, în fine în aceeași zi și cu aceeași ocaziune se se pörte în biserici un disc, spre augmentarea fondului pentru monumentul proiectat al neuitatului arhieru.

T. Barzu face contapropunerea, ca afacerea se se încredințeze cons. metr. care se fixeze ziua sêrbării.

Propunerea deputatului Barzu se primesce.

La ordinea dilei raportul comisiei scolare. Referentul Dr. P. Șpan raportează asupra părții din raportul sen. scolaru al cons. metropolitan, în care se arată, că „Regulamentul pentru organizarea inv. în școlile pop.“, s'a pus în aplicare cu începutul a. 1896, și că planul de învățământ se va prezenta după-ce pertractările în acesta privință cu consistoriile eparchiale se vor fi terminat, pân'atunci planurile de inv. vechi din singuraticile eparchii se vor ținea în vigôre.

Comisia propune: Cons. metropolitan se satisfacă îndatoririi primite prin concludul 110 din congresul trecut, rămânând și mai departe acest regulament în aplicare provisoră. — Se primesce.

Privitor la planul de învățământ comisia face propunerea: cons. metr. se recerecă a satisfacă și punctului din concludul pomenit referitor la planul de învățământ, având a îngriji, ca acesta se se compună prin o anchetă de ômeni de specialitate, profesori și învățatori.

F. Musta: Deocamdată nu putem lua concludul propus de comisie, de ôre-ce cauza e în curgere la cons. metropolitan care pôte încă în sesiunea actuală o va substerne congresului. Obiectul se se ia deci dela ordinea dîlei.

La propunerea deputatului Al. Mocsonyi cauza se ține în suspens până când va veni raport în afacere dela comisia organizătoare, unde e transpusă spre studiere.

Referitor la propunerea deputatului Nicolae Manegut, de a se însărcina cons. metropolitan se elaboreze un proiect de regulament pentru catechisarea elevilor nostri, dela școlile străine, comisia propune: afacerea se concrede consistoriului metr. spre a o studia în sfera sa de drept din tôte punctele de vedere și la timpul sêu a pregăti un plan de regulare a catechisării, êr până atunci a îngriji prin consistoriile eparchiale, ca mai ales în locurile expuse se se institue de catecheți bărbați cualificați pentru catechisare. — Se primesce.

Propunerea deputatului Dr. P. Ionescu de a se decide, ca vêduva și orfanii de inv. dela școlile confesionale gr. or. din metropolă se rămână jumătate de an în cortelul și folosința salariului inv. întreg — la propunerea comisiei — se transpune în competența consistoriului metr. cu însărcinarea, ca ascultând consistoriile eparchiale, se vină cu propunere la proximalul congres în legătură cu „Regulamentul pentru organizarea învățământului“.

Sedința proximală se anunță pe mâne la 9 ôre a. m. êr cea prezentă se ridică la 1 ôră și 15 minute.

Rin.

Noutăți.

Personalia. Preasânția Sa domnul episcop romano-catolic din Ardeal G. Mayláth de 2 zile petrece în orașul nostru, făcând vizitațiunile canonice la credincioșii sêi.

În ziua sosirii sale aici, Sâmbătă sêra, a făcut cuvenita vizită Excelenței Sale I. P. S. Domn arhieriscop și metropolit al nostru Miron Romanul și celorlalte notabilități de aici.

Plecarea de aici va fi aq. Marți la ôrele 2 după amêdi.

Redactor prov. Gavril Hango.

Rectificare. Notița din numărul trecut făcută nu de către raportorul nostru special despre ședințele congresului, în ce privește ținuta și neverificarea deputatului Iosif Goldiș, s'a strecurat în o redactare necorectă.

Deputatul numit nu a fost verificat, ci congresul a luat simplu act despre renunțarea lui la mandat și despre părăsirea congresului.

Avis. Pentru a corespunde tot mai mult cerințelor stimărilor nostrie cetitori ne-am provêdut în timpul din urmă cu publicațiunile periodice: „Biblioteca pentru toți“ „Biblioteca de popularizare“, „Biblioteca romanelor celebre“, „Biblioteca noastră și „Colecțiunea Șaraga“ și efeptuim cu cea mai mare punctualitate ori-ce comandă.

Anunț. Biografia lui Avram Iancu — compusă de domnul Iosif St. Șulău și dăruită Asociațiunei în 800 exemplare, pentru-ca din suma, ce se va realiza prin vinderea ei, adăugându-se la rēmasul fericitului, se se înființeze un fond în memoria lui Avram Iancu, care a dăruit tōtă averea sa Asociațiunii, — se pôte procura dela Biroul Asociațiunei (Nagy-Szeben, Strada Morii Nr. 8). Un exemplar costă cu post-porto 55 cr.

Biroul Asociațiunei.

Teribil accident din imprudență. Un accident îngrozitor a aruncat doliul asupra unei întregi familii de muncitori din comuna Sinești județul Iași. Copiii locuitorului Agrapi Drincean, din acea comună au găsit sunt câteva zile, pe câmpul islazului, un obus de tun, rēmas de sigur dela exercițiile artileriei. Întorși acasă cu proiectilul în brațe, copiii au arătat părinților obiectul găsit și, cu toții de acord au decis se pună proiectilul pe foc ca se vadă ce va face. Părinții și copii s'au așezat în jurul focului și au asvârlit proiectilul înăuntru. După câteva secunde de așteptare, obusul ia foc și face exploziție. O detunătură teribilă a pus tot satul în picior. Însăpămâtați de acesta, toți săteni au alergat în fuga mare spre casa lui Drinceanu, de unde venise șgomotul. Aci, un spectacol înfiorător se desfășura înaintea ochilor. Drinceanu și socia lui zăceau întinși la pământ și tot trupul lor era sdrobot de sburăturile proiectilului explodat, êr mai în lături doi din copilașii nenorociților scoteau țipete sfâșietore de durere. Șermanii copii erau cu piciorle frânțe de sburăturile obusului. Cei patru răniți au fost transportati, într'o stare oribilă în căutarea spitalului din Podul Iloaia. Starea bētrânilor, cu deosebire, este îngrozitoare.

Din public. *)

Mulțămită publică.

Dela reuniunea femeilor rom. gr.-ar. din Făgăraș.

Prin lista încredințată p. t. dlui Dr. Nicolae Șerban deputat dietal, a încurs la fondul reuniunei noastre următoarele sume și anume dela p. t. dnii: Dr. Nicolae Popovici adv. în București 15 fl; Ghiță B. Pop proprietariu Brașov 10 fl; N. N. din Brașov 5 fl; Michail Cirlea not. public Abrud 5 fl; Dr. Ioan Farcaș avocat Dej 5 fl; Ioan Danciu protopop Ofenbaia 5 fl; Dr. N. Ve cerdea avocat Sibiu 5 fl; Aug. Nicôra cad. de avocat Deva 2 fl. Dr. Ioan Mihu adv. Orăștie 10 fl; Dr. O. Russu avocat Sibiu 5 fl; N. Henț notariu Sêliște 5 fl; Vasile Oltean avocat Blaj 5 fl; Ioan Grama prof. București 5 fl; G. Popa profesor și director București 10 fl; I. Clinciu prof. și director București 5 fl; Dr. Nicolae Șerban deputat dietal 5 fl. — Suma 100 fl. v. a.

Pentru obolul jertfît în favorul fondului reuniunei noastre exprimăm pe acesta cale cea mai căldurōsă mulțămită p. t. dni contribuenți precum și dlui colectant.

Făgăraș, 13 Octob. 1897.

Maria Dan
presidentă.

I. Berescu,
secretar

*) Pentru cele publicate în rubrica acesta redacțiunea nu este responsabilă.

Mătasă-foulard dela 60 cr. până la fl. 3.35 de metru — japoneză, chineză etc. în cele mai nouă mostre și colori, precum și mătasă-Henneberg nêgră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 de metru, lucie, vârgată, mostrată, damast etc. (circa 240 calități diferite, 2000 colori și dessinuri etc.). Mărfurile comandate precum și mostrele le expedieză cu întorcerea poștei în casă, franco și scutite de vamă, fabricile de mătăsă din Zürich ale lui G. HENNEBERG, (furnisor de curte c. și r) Scrisorile adresate în Elveția sunt a se provêde cu marcă de 10 cr., cărțile postale cu 5 cr. Comandele scrise în limba română se execută punctual. [46] 10

Distins la expozițiile de igienă din Cairo la 1895 și Londra la 1896 cu medalia de aur și diplomă de onôre:

SPIRTUL DE REUMA

mijloc extern probat de celebritățile medicale și folosit cu succes strălucit în cele mai mari spitaluri are efect grabnic și sigur în contra a ori-ce fel de recelă a trupului, precum paralisie, podagra, reumatism, ischias, asthma etc.

Efectul lui în unele casuri este miraculos, încât adese-ori chiar la bôle învechite după o singură folosire încetă durerile.

Durerea de dinți și cap o vindecă în 5 minute.

Prețul unei sticle, împreună cu instrucțiunea 1 corôna, a unei sticle mai tari 2 corône 40 fleri.

Deposite principale în Budapesta: Farmacia d-lui Iosif Török, Király utza Nr. 12 și a d-lui Dr. A. Egger, Váci körút 17. Asemenea în tôte farmaciile capitalei și aprôpe în tôte cele din provincie, precum și la preparatorul

Widder Gyula,

farmacist

S. A. Ujhely Nr. 102.

Comandele din provincie se execută prompt. [189] 8—10

„Colecțiunea Șaraga“.

Din „Colecțiunea Șaraga“ a 1 leu = 50 cr. volumul au apărut:

- Nr. 1. Elena Sevastos: Povești.
2. N. A. Bogdan: Povești și anecdote.
3. Mihail Canianu: Poesii populare (Doine).
4. N. Gane: Poesii.
5. 6. Log. Cost. Konaki: Poesii vol. I. II.
7. Mihail Eminescu: Poesii complete.
8. Sofia Nădejde: Nuvele.
9. A. Vlahuță: Nuvele.
10. Henriete și M. Eminescu: Scrisori.
11. 12. Ar. Densușianu: Cercetări literare vol. I. II.
13. N. Gane: Domnița Ruxandra.
14. N. Beldiceanu: Poesii.
15. Elena Sevastos: Anecdote populare.
16. 17. A. Steurman: Antologie, Crestomatie.
18. 22. N. Iorga: Schițe din literat. română.
19. N. A. Bogdan: Și noui și vechi.
20. 21. I. L. Caragiale: Teatru vol. I. II.
23. Matilda Cugler-Poni: Poesii.
24. 25. Grigore N. Lazur: 451 poesii—traduceri și imitațiuni vol. I. II.
26. Carmen Sylva: Poveștile Peleşului.
27. V. Conta: Încercări de metafisică.
28. Mihail Eminescu: Nuvele.
29. Victor Onișor: Doine și strigături din Ardeal vol. I.

- Nr. 30. V. Conta: Teoria fatalismului.
31. 37. V. Conta: Teoria ondulațiunii vol. I. II.
32. 40. D. Bolintineanu: Poesii vol. I. II.
33. D. Petrino: Poeme.
34. 35. Cavaler C. Stamati: Musa românească vol. I. II.
36. Ed. Gruber: Stil și gândire.
38. M. Eminescu: Diverse.
39. Carol Scrob: De-ale inimei vol. I.
41. Const. Negruzzi: Păcatele tineretelor v. I.
42. D. Bolintineanu: Proză vol. I.
43. A. Donici: Fabule.
44. V. Conta: Bazele Metafizice.
45. 56. A. D. Xenopol: Istoria Românilor.
57. Ionescu Raicu-Rion: Scrieri literare v. I.
58. Fabuliști Români: Fabule.
59. Traian Demetrescu: Aquarele (poesii).
60. A. Steurman: Sărăcie (poesii).
61. A. Steurman: O tōmnă la Paris (scrisori și versuri).
62. N. A. Bogdan: 15 Comedii.
63. Al. Philippide: Starea socială.
64. I. L. Caragiale: Schițe, trad. și originale.
65. H. G. Lecca: Prima (versuri).

Se pot procura dela Librăria Tipografiei archidiececane Sibiu.

Avis!

Domnilor învățatori și directori de școle le recomandăm depositul nostru de charte geografice aprobate de Inaltul Minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică, precum:

Charta Ungariei de părete	fl. 5.75
„ Austro-Ungariei de părete	5.75
„ Europei de părete	6.—
„ Asiei de părete	9.—
„ America de Nord de părete	7.—
Apoi singuratic comitate din Ungaria a	—10—15
„ Ungaria, ediț. format mic a	—15

Asemenea oferim tot felul de recuise pentru școlă: ceruse (Hardtmuth), cerneli (Leonhardi), pene (Kuhn & Comp.) etc.

Librăria Tipografiei archidiececane.